

שיעורי בית 1

13 בנובמבר 2016

1. הצג את התמורות הבאות באמצעות מחזורים זרים.

$$a = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 6 & 5 & 4 & 3 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad (\text{א})$$

$$b = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 2 & 1 & 6 & 5 & 4 & 3 \end{pmatrix} \quad (\text{ב})$$

2. חשבו: a^2, b^2, bab^{-1}, ab

3. תהא $\sigma \in S_n$. ותהא $\sigma = \tau_1 \cdots \tau_m$ ההצגה שלה כמכפלה של מחזורים זרים. הוכח כי

$$\sigma^{-1} = \tau_1^{-1} \cdots \tau_m^{-1} \quad (\text{א})$$

$$\sigma^k = \tau_1^k \cdots \tau_m^k \quad (\text{ב}) \text{ לכל } k \text{ טבעי.}$$

(ג) הראה שהשיוויון לעיל לא מתקיים בהכרח בחבורה כללית. כלומר: תהא G חבורה. ויהא $g = x_1 \cdots x_m \in G$ מצא דוגמא

המקיימות

$$g^{-1} \neq x_1^{-1} \cdots x_m^{-1} \quad \text{i.}$$

$$g^k \neq x_1^k \cdots x_m^k \quad \text{ii.}$$

(ד) מצא את התנאים ששיוויון אלו כן יתקיימו, כלומר שכן מתקיים

$$g^{-1} = x_1^{-1} \cdots x_m^{-1} \quad \text{i.}$$

$$g^k = x_1^k \cdots x_m^k \quad \text{ii.}$$

.4

(א) הוכיחו כי עבור מחזור $(i_1, \dots, i_m) \in S_n$ מתקיים כי

$$(i_1, \dots, i_m) = (i_1, i_2)(i_2, i_3) \dots (i_{m-1}, i_m)$$

(ב) הסיקו כי כל תמורה $\sigma \in S_n$ ניתנת להצגה כמכפלה של חילופים. (הצגה זאת אינה יחידה. למשל $(1, 2) = (3, 4)(1, 2)(3, 4)$)

5. הגדרה: תהא $\sigma \in S_n$ נגדיר $t = \#\{(i, j) : i < j, \sigma(j) < \sigma(i)\}$ להיות מספר היפוכי הסדר [אינדקסים (i, j) המקיימים כי $i < j$ וגם $\sigma(j) < \sigma(i)$ נקראים היפוך סדר. שימו לב כי בשאלה זו (i, j) זהו זוג סדור של האינדקסים i, j ולא תמורה]. עוד נגדיר את הסימן של σ להיות

$$\text{sgn}(\sigma) = (-1)^t$$

כלומר הסימן של σ הוא -1 בחזקת מספר היפוכי הסדר, כלומר אם מספר היפוכי הסדר הוא זוגי הסימן שווה 1 ואם מספר היפוכי הסדר הוא אי זוגי אזי הסימן שווה ל -1 . למשל עבור $\sigma = (1, 2, 3)$ מתקיים כי הזוג הסדור $(1, 3)$ הוא היפוך סדר כי $1 < 3$ וגם $\sigma(3) < \sigma(1)$. גם הזוג הסדור $(2, 3)$ הוא היפוך סדר. שני אלו היפוכי הסדר היחידים ולכן $\text{sgn}(\sigma) = (-1)^2 = 1$. התמורות שהסימן שלהם שווה 1 נקראות תמורות זוגיות ואילו תמורות שהסימן שלהם שווה -1 נקראות תמורות אי זוגיות. תהא $\sigma \in S_n$ תמורה ויהא $\sigma = \tau_1 \dots \tau_m$ הצגה שלה כמכפלה של חילופים. הוכיחו כי מתקיים

$$\text{sgn}(\sigma) = (-1)^m$$

[למשל את $\sigma = (1, 2, 3)$ ניתן להציג כ $(1, 2)(2, 3)$ כלומר כמפלה של 2 חילופים ואכן $\text{sgn}(\sigma) = (-1)^2$ הדרכה: הוכיחו כי $\text{sgn}(\sigma_1 \sigma_2) = \text{sgn}(\sigma_1) \text{sgn}(\sigma_2)$ ע"י האבחנה כי $\#\{(i, j) : i < j, \sigma_1(j) < \sigma_1(i)\} = \#\{(\sigma_2(i), \sigma_2(j)) : \sigma_2(i) < \sigma_2(j), \sigma_1(\sigma_2(j)) < \sigma_1(\sigma_2(i))\}$

6. עבור $\sigma \in S_n$ ומחזור $(i_1, i_2, \dots, i_m) \in S_n$ הוכח כי מתקיים השיויון הבא

$$\sigma(i_1, i_2, \dots, i_m) \sigma^{-1} = (\sigma(i_1), \sigma(i_2), \dots, \sigma(i_m))$$

למשל $\sigma = (1, 2)$ מתקיים כי

$$\sigma(2, 3, 5, 6) \sigma^{-1} = (1, 3, 5, 6)$$

7. תרגיל מודרך: טענה קיימות $\sigma_1, \sigma_2 \in S_n$ כך שכל $\sigma \in S_n$ ניתן להציג כמכפלה שלהם והופכיהם.

כלומר $\sigma = \prod_{i=1}^N \tau_i$ כאשר לכל i מתקיים $\tau_i \in \{\sigma_1, \sigma_1^{-1}, \sigma_2, \sigma_2^{-1}\}$.
אנחנו נעבוד עם $\sigma_1 = (1, 2, 3, \dots, n), \sigma_2 = (1, 2)$

(א) הראה כי כל חילוף מהצורה $(1, i)$ ניתן להציגו ע"י ע"י σ_1, σ_2 והופכיהן. (רמז: תרגיל 6 יכול להיות לעזר

(ב) הראה שכל חילוף (i, j) ניתן להביעו בעזרת $\{(1, k)\}_{k>2}$

(ג) הוכח את הטענה.